

Ese de două ori in septemana: Joi-a si Dominec'a; era candu va pretinde importantia materieloru, va esi de trei sau de patru ori in septemana.

Pretulu de prenumeratiune.

pentru Austria:	
pe annu intregu	8 fl. v. a.
diurnitate de annu	4 fl. v. a.
„ pstrariu	2 fl. v. a.
pentru Romanii si strainatate:	
pe annu intregu	12 fl. v. a.
„ diurnitate de annu	6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau speditura; cate vor fi nefracate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

—♦♦♦—

Pentru anuocle si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7. cr. de linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu. Pretulu timbruului cate 80 cr. pentru una data se antecipa.

Apelu!*)

Clubulu deputatiloru romani nationali de la Diet'a ungeresca ce tocmai se inchise, mai nainte de a parasii membrii sei Pesta, intrunindu-se astadi in siedinti'a finale, a aflatu de ne-aperata trebuintia a convocaa si deci prin acest'a — urmandu aceste imperiose necesitati, convoca o adunare politica-natiunale a tuturor Romaniloru cari se interesedia de caus'a nostra natiunale si de modurile si medilócele spriginirei si innaintarei ei pre caile permise de lege. Scopulu anumitu alu acestei adunari este:

1. Pentru de a se deliberaa si mediloci co'ntielegere a supr'a programei natiunale.

2. Pentru de a combinaa si a pune la cale cele mai corespundietorie medilóce in privinti'a alegeriloru ce ni stau nainte, intru interesulu causei natiunale.

Sunt asié-dara poftiti si rogati toti domnii intieliginti romani natiunali de prin tote partile locuite de romani, asemenea sunt provocate cu onóre tote Societatile, Reuniunile si veri-ce corporatiuni natiunale organizate, ca — prin delegati din sinulu loru formalmente impoteriti spre acest'a, sa se infacisiedie si se participe la acesta adunare generale.

Diu'a adunarei, luandu in consideratiune imprejurarile essistinti, s'a defiptu pe joi dupa dominec'a Tomei, adeca in 9 maiu stilulu nou.

Loculu — asemenea dupa impregiurari — s'a alesu in Aradulu vechiu, unde domnii ce se vor infacisia, vor primi inviatiunile necesarie la Institutulu clericalu.

Pana la tienera acestei adunari natiunale, dd. alegetori romani sunt reflectati si rogati, intru interesulu causei si onórei natiunale, a se feri de veri-ce ingagiaminte particulari cu care-va partita straina seu care-va candidatu strainu programulu natiunale. In generalu se provoca toti Romanii buni, si specialu fie-care barbatu natiunale de spiritu si inima, a privighia cu ne-adormire, ca in mediloculu agitatiuniloru electorali ce s'au pornitu din tote partile straine, dreptulu si interesulu nostru comunu natiunale sa nu sufere scaderel

Pesta. in 4/16 aprile 1872.

Antoniu Mocioni, m. p. presiedintele Clubulu deputatiloru romani natiunali.

Pesta, in 17 aprile n. 1872.

Diet'a Ungariei — precum anunciasemu dej'a de vr'o 14 dile, — alalta-ieri tienú ultim'a siedintia publica si ieri, in palatulu de Buda, prin Domnitoriulu fu incheiata si demisiunata in gratia.

La ocaziunea ultimei siedintie, dlu P. Somssich, presiedintele Camerei, rosti

o cuventare forte elocinte si — de mare instructiune pentru popórale nemagiare. Elu cu multe frumóse arguminte si frase variá demonstrá ca, este neaperata necesaria bun'a intielegere intre magiarii de ori-ce partita, deca e ca magiarismulu se scape de periculu ce-lu amenintia din partea natiunalitatiloru! Va se dica: dlu presiedinte deákistu si acuma totu tiene natiunalitatele patriei de periculu pentru natiunea magiara! Si apoi astfelu de ómeni se numescu patrioti si — loiali. Dómne apera si feresce de asié patriotismu si loialitate!! —

Mai la vale publicamu cuventulu de incheiare alu MSale; elu este totu de odata unu manifestu alu Monarchului catra tiéra, si din acestu puntu de vedere — mai antaiu de tote inim'a nostra romana semte mare dorere, ca — parintele patriei rosti cuventulu seu parintescu catra tiéra — intr'o limba priceputa numai unu poporu alu patriei, pe candu cele-lalte popóra avendu același dreptu si interesu, si nutrindu aceeași credintia si aderintia catra Domnitoriulu loru, nu potu avé fericirea d'a fi agrate de parintele patriei loru in limb'a loru! — Alt'a ce cu pucine cuvinte, dar cu multa parere de reu — avemu se insemnamu — este ca, MSa traiesce in credintia, cumca tiér'a si popórale se afla in progresu prosperandu si fericite, pe candu tocmai contrariulu este adeverulu.

Intr'adeveru cu óresi-care, surprindere a debuitu se cetimu punctulu acela alu Cuventulu de tron, unde adeca MSa constata bunastarea spirituale si materiale ce ar fi esistandu de presintela noi, unde bietulu poporu si sermanii industriasi nu mai sciu de ce se se apuce pentru ca se scape de multele necasuri si lipse ce ii-au impresoratu atátu de cumplitu; de unde este invederatu ca de ce bunacredintia sunt consiliarii informatori ai MSale, si catra poporu si catra MSale.

Si acum se dicemu si noi aici o vorba despre Diet'a ce tocmai espira, despre activitatea ei — de trei ani. Dupa cum in totu decursulu ei pasu de pasu am arretatu, caracterulu ei pronunciatu a fostu — **reactiunea**, adeca: **restringerea de drepturi ale poporului**; si — fiindu ca natiunalitatele nemagiare facu chiar majoritatea poporulu diu patria, se 'ntielege ca, mai vertosu restringerea de ale loru drepturi naturali, innasute si intru catu-va si eluptate in trecutu.

Am datu tota onórea ce se cuvine acestei Diete la timpulu seu, candu si noi am recunoscutu cu tota placerea, ca — totusi ea a adusu o lege buna si liberala, legea **regulatória de industria**. Dorere ca este o lege — dupa referintiele nostre sociale, mai vertosu intru interesulu nemtiloru si ovreiloru, cari, prin orasia a nume, ca bune unelte guvernamentali, pururia s'au bucuratu de protectiunea ministeriulu magiaru.

Dintre cele lalte — multe legi, votate de acesta Dieta, n'am poté numi un'a liberala, un'a carea intr'unulu seu altu modu se nu ne vateme reu; dar si unde in vre un'a a scapatu vr'o dispusetiune buna si favorítoria poporulu, essecutiv'a guvernului, facia de alu nostru poporu a sciutu s'o puna astfelu in lucrare, in catu — unde numai s'a potutu, a despoiatu pre bietulu poporu de mai totu folosulu. —

Nu scimu deci — cu buna consciintia si credintia — se facemu alta judecata a supr'a acestei Diete, de catu: — **bine ca a aspiratu**; caci numai la reu aveamu se ne asteptamu din parte-i!

Deca vomu priviacum la tienut'a si activitatea deputatiloru romani, apoi vom afla invederatu si nenegabilu ca, pe candu acei unu-spre-diece ce constituiau clubulu natiunale opositiunale si siedeau in stang'a, mai preste totu desvoltau o activitate si lupta catu mai energica pentru interesele si drepturile poporiloru preste totu si ale poporulu romanu desclinitu, ceialalti diece ce se aflau in taber'a deákistiloru si erau ingagiati guvernului magiaru, de comunu numai atunci se miscau, candu se facea votare nominala si li se insemna si alu loru „igen“ in list'a guvernamentaliloru, seu numele loru intre cei *absinti*!

Intru ai nostri, cei natiunali Dr. **Ales. Mocioni** a escelatu prin elocinti'a si eruditiunea sa politica, si si-a eluptatu respectulu chiar si alu contrariiloru nostri. Nu esiste intre unguri *unulu*, carele nu s'ar inchina talentulu si caracterulu solidu democraticu alu acestui teneru barbatu. In tocmai asié se recunosce ca, mai de multe ori mai cu multe staruintia, si in cele mai diferite cause si-a redicatu cuventulu **Babesiu**, carele in multe privintie a devenitu spaim'a dloru de la potere si chiar asié si a fari-seiloru din opositiune. Intru asemenea trebuie se amintimu cu tota recunosciintia pre bravulu nostru **Borlea**, carele pana a nu-lu impedeca morbulu, a fostu unulu dintre cei mai diliginti si la tote cestuniile ageru aperiatoriu alu intereselor poporulu nostru. Cu unu cuventu: toti deputatii natiunali, cati s'au tienutu de clubulu opositiunei natiunale, in Dieta si a fora de Dieta, fie-care dupa pusetiunea sa, a staruitu si a lucratu pentru naintarea drepturiloru poporulu; si — deca staruintia si lucrarea loru n'a fostu incoronat a de succesulu doritu apoi caus'a a fostu numai domnii *deákisti* si cu uneltele loru cari mereu s'au pronunciatu si au votatu in contra.

Acestea sunt fapte, si fapte positive, cari se potu mistifica, dar — de felu nu se potu nega. —

Deci — dupa a nostra judecata, deputatii natiunali, cu fruntea redicata potu se pasiesca naintea alegetoriloru lor si se dica: „**tote am incercatu, tote am facutu, pentru binele poporulu si alu natiunei — dar guvernulu si cu deákistii sei — tote le-a impedecatu. Fia necutulu acestora!**“

Se suna si se respandesce ca pozitivu, ca MSa, Imperatulu si regele nostru, pre cele d'antaiu dile ale lui *maiu*, are se faca o caletoria — cu o suitea imponenta — in partile Banatulu, a nume in acelea, unde poporulu este peritoriu de fóme. Multi sunt, cari credu ca guvernulu abusedia de Monarchu pentru scopuri de cortesie, si ca — mai bine ar fi, deca acelui poporu peritoriu de fóme s'ar tramite bani si bucate, de catu o suitea de domni straluciti. Noi din parte-ne credemu, ca deca MSa a binevoitu a se decide se véda acele parti nefericite, apoi de sicuru face acest'a pentru de a ajuta; caci — de altmintrelea si celu mai simplu póte pricepe, cumca fora ajutoriu destulu, vedut'a stralucita, ar causá numai e dorere cu atátu mai profunda. —

Intru scrisorile compromitetorie ce s'au aflatu in *Tuillerie*, — sunt multe cari nu in contra eximperatorelui facu vre-o marturisire grava, ci mai alesu demustra aceea, cum multi dintre cei mai demurateci insultatori ai guvernului lui Napoleonu in timpulu splendórei sale, erau cei mai servili aderinti ai acestui

guvernulu odiosu si atátu de insultatu dupa ce a cadutu.

Mai dilele trecute a aparutu o brosiura intitulata „Germanii in Tuillerie,“ in care se afla mai multe scrisori private ale unuia seu altui fiu a natiunei germane, cese dice ca — e atátu de morala si necorruptibila, cari cersiescu vre-unu ordu, seu subventiune anuale etc. — Intru aceste se afla si scrisórea *princesei de Hohenzollern*, a mamei lui Carolu I, in carea, nobil'a princesa isi esprima adenc'a sa multiamita essimperatorelui, pentru ca a partinitu pre fiulu seu spre a poté dobendi tronulu Romaniei. Fiulu seu — dice princes'a — neci candu n'ar fi indresnitu se faca pasiulu acest'a fora de acea intima convictiune, cumca faptulu seu la tota intemplantia va avé aprobatiunea imperatorelui. —

Din Spania s'a anuociatu deja victori'a guvernului la alegerile de ablegati, in sa acesta victoria se va constata dupa ce se vor aduna Cortesii, unde se va vedé ce atitudine vor se conserve diferitele partide facia cu guvernulu, si respective facia cu dinasti'a.

Domnulu Amadeu, carele mai nainte s'a fostu esprimatu ca ar fi gata se parascesca Spania, mai in urma la indemnearea reactiunei a dechiaratu, ca numai fiindu mortu inbalsamatu, va parasii tiér'a, — si asié a dechiaratu resbelu celoru ce nu voiescu se sustiena dinasti'a lui.

In partile nordice si orientali ale tie-rei adeseori se ivescu unele cete mai marunte de ale *Carlistiloru* cari tindu se rescóle poporulu din acele provincie. Pana acuma aceste cete conduse — precum se dice — de unu conducetoriu alu „Internationalei,“ pana acuma se marginescu numai la aceea, ca se atietie si se inarmédie pre poporu, si apoi dupa acest'a se incerce rescóla generale. Aceste cete revolutiunari au avutu dej'a câteva combateri cu militi'a si cu gendarmeri'a, inse nevoindu a sustiené vre-o lupta mai indelungata, totudeuna s'au retrasu intre munti, o parte cautandu refugiu pe teritoriulu francesu.

Cuventulu de tron

prin carele M. Sa Imperatulu si regele a implinitu solemnitatea de inchidere a Dietei ungeresi.

Onorabili Domni, magnati si reprezentanti! — Ai nostri iubiti credintiosi!

Candu inainte de acest'a cu trei ani in persona amu deschisu acesta Dieta, din tota anim'a salutandu pre magnatii si reprezentantii tie-rei nostre, la mari si ponderóse chiamari vi amu fostu indreptatu activitatea dvóstre.

Diet'a precedinte resolvendu cestuniile pendinti in privinti'a relatiunei a dreptulu de statu, éta acuma in decursu de cinci ani, pe langa respectarea intereselor reciproc, in cea mai buna contielegere si cu celu mai bunu resultatu s'au resoltatu causele cari in asemenea mesura interesedia pre ambele parti ale monarchiei.

Diet'a presinte a avutu chiamarea, ca mergendu mai departe in lucrarea organizarei, se promovodie bunastarea spirituale si materiale a tie-rei.

Acesta a sa chiamare, diet'a si-a implinit'o prin regularea justitiei si a administratiunei publice. S'au introdusu legi in privinti'a esercierei potestati judecatoriesci si despre responsabilitatea judecatoriloru. Prin acest'a de-o parte s'a asecuratu independintia judecatoriesca, de alta parte era s'a pusu stavila abuseriloru cu potestatea judecatoriesca.

Despartirea justitiei de administratiunea publica, introducerea judecatoriloru de prim'a instantia, de bunasema vor avé rezultatele dorite, va promovaa securitatea publica si va mari creditulu.

*) Tote foile romane natiunali sunt rogare cu onóre, a reproduce mai de multe ori acestu Apelu in pretiuntele loru colóne.

Organizarea municipiilor și a comunelor, conform spiritului constituției țării, în aceste încă basându-se administrația publică pe principiul de autonomie și responsabilitate personală, a adus în armonia guvernarea țării cu administrația judecătorească și a comunelor, asigurându-se astfel executarea punctuală a legilor.

Legea în privința regulării relațiilor rămase încă în vigoare ca rămășiță din legământul urbană ce s'a desființat prin art. 9. alu legii din 1848, cea despre estirpării și cu privire la Transilvania legile în privința proporțiilor și comasării — asemenea și legile în privința dreptului de venetă, toate acestea au făcut un mare pas înainte cu privire la regularea definitivă a relațiilor de posesiune.

Aceste, precum și legile în privința regulării apelor și a poliției de stavile, împreună cu legile industriale, și aprobarea contractelor comerciale încheiate de guvernul nostru, dau dovă, cumca sollicitudinea dietei s'a îngrijit a corespunde tuturor recerștelor țării publice.

Și pre cându nisuiți astfel cu devotamentu la dezvoltarea intereselor publice, și prin această la promovarea înaltă, totu deodată ati cautat ca veniturile publice urcate esentialmente, să le întrebunțati cât mai cu scopu.

Îmbunătățirea justiției, înaintarea învățământului public, întregirea rețelei a căilor ferate, transformarea canalului Francisu, precum și prosperarea capitalului fiindu obiectul îngrijirilor Dvostre, spre aceste scopuri ati votat sume considerabile.

De și aredicarea puterii de apărare a monarhiei noastre a pretinsu erogațiuni mai mari, totuși cu totu devotamentu ati votat speșele necesare pentru dezvoltatiunea mai estensivă a institutiunii de apărare țării, carea destul de frumosu începă a se dezvoltă.

E o dovă imbușurătoare despre învătarea comuna, căci toate aceste s'au potutu efectui fora aredicarea contribuțiilor și fora a face vre unu impramutu dăunosu.

Regularea rationabilă a puterii de apărare pe baza de oblegamentu generalu ce s'a și pus de ja în lucrare, și a permisu ca parte să se preparam, parte se și începem în fapta provincialisarea confinielor militare. Speram, că nu e departe timpulu acel'ă, cându în monarhia noastră nu va fi nici o fractiune de popor, care să nu guste în deplina mesura dreptățile constituționale.

Debu să și exprimăm parerea Noștre de reu, pentru că nu s'a potutu efectui statorirea mai precisă a legii electorale și regularea capitalei, precum și aceea, că alte mai multe proiecte de legi de folosu comunu cari s'au subternut de guvernul Nostru, n'au potutu fi presintate sancțiunilor Noștre, de ore ce în periodulu finalu alu dietei pe langa reglamentulu de discutiune alu casei reprezentative a fostu posibilu ca desbaterile să remana fora nici unu rezultat.

Chiamarea dietei viitoare va fi ca să suplinască cele neimplinite și să se îngrijască în privința aceea, ca rezultatulu desbaterilor constituționali să se ascuratu.

Cându ni-a succesu a sustiené pacea chiar și în relațiunile grave a aniloru abea trecut, — bunele noastre relațiuni ce le avemu de presinte cu puterile esterne, cu totu încrederea ne lasă să speram, că diet'ă în curendu conchiamanda prin Noi, pe baza legilor sancționate își va continuă oper'ă sa cea mare sub auspiciile binecuvântătoare ale păcii neînterupte.

Amorea patriei, moscenit'ă fidelitate ca tra tronul au fostu isvorulu rezultatelor salutare de pana acum; această va fi și în viitoru isvorulu nesecabilu de fericire pentru națiune.

Și acumă primiti sincer'ă Noștra salutare regale, și duceti-o această alegătorilor Dvostre.

Cu această declarăm că s'a încheiatu ultim'ă sesiune a dietei presinte!

Suntemu sanatosi — séu nu?

Acést'ă este întrebarea, din care apoi se mai deduc multe — speciali; precum: ore Austria mai are putere și ratune de a assiste? — ore constituțiunea ni e bună? ore guvernulu ungurescu este la naltimea chiamarei? ore domni unguri — într'adeveru sunt demni d'ore și de viștia?? s. c. l.

Trebue să ne ocupăm serioșu de examinare a acestor întrebări, pentru că — fiindu și națiunea română de peste trei milioane de suflete — legată cu legăturile istorice, în viața de stat adesea mai potrice chiar și de cătu cele naturale — de dinast'ă, institutiunile și poporale acestei Monarhii, poreclite *Austro-magiare*, — sörtea acesteia atinge de a dreptulu și sörtea noastră, și — deca și nebunii de domni stepanitori, prin egoismulu și truffa loru ne-au esclusu de la bunătățile vieții publice de stat, confiscandu acesteia tôte pentru sine și ai sei, reulu însă și nefericirea ce ar ajunge patrii comuna au să se descărce în capulu nostru de o potrivă, ba dora încă și în mai mare mesura, de cătu în alu lor; — firesce, căci reulu, desastrele, dñii omnipotenti — nu vor să-lu confiscă numai pentru sine ca și bunătățile, ci încă totu mereu tindu a ni-lu derivă întregu noă!

Noi de multu totu aretăm și constatăm că, lucrurile în țiera și în Monarhia mergu reu, fôrte reu; că nemulțumirea este generalu sentită și — numai cei rei, cei corupți — tindu a o negă și innadusi, ér poporale și a nume alu nostru poporulu celu romanu o semte afundu și o pronunția cu voce înaltă: domni însă și cu organele lor, platite ca să manta bine, — în gura mare au totu negatu, și din gura mare au totu bincinat — „prosperarea și fericirea comuna!”

Astadi dejă unii din taber'ă domnilor au început a recunșce adevêrul; dejă barbati și diarie, aprôpe rudite cu guvernulu, marturisescă că — „nemulțumirea în țiera este generală; necasurile — sunt legiune; confusiunea și iritațiunea ne mai suferibili!” În acestu momentu „Haladás” ni cantă acestu frumosu versu cu voce naltă.

Dovedescă această că — suntemu sanatosi? — că suntemu pre cale dréptă? — că legea, că constituțiunea ni e bună? — că domni stepanitori și-PRICEPU și-și facu detorință? — Séu ce?!

Dar încă o simțoma, o probă și mai eclatante.

Mai dilele trecute, unele foi, de unde, de unde nu, începura a aduce sciri despre — *miscari în Oriente*. Nuorii — după aceste sciri, se redicau în *Serbia* și în — *Romania*. Colo tôte erau gata d'a isbucni, pentru emanciparea Bosniei și crearea unei *Sudo-Slavie*; ici — *Carolu*, sperant'ă și odihn'ă Austro-ungurilor, nu mai potea să remana pre tronul și eră gata a face locu unu romanu adevêratu.

La aceste sciri, tôte cercurile și puterile societății superioare începura a se înfioră; le cuprinse o mare nelinșce; erau aprôpe de — *friguri*.

Mai alalta-ieri din *Russia* ca unu fulgeru se respandă faim'ă că, în *Moscovia* se redica voci, cari pretindu interesarea, întervenirea chiar a guvernulu rusescu, întru interesulu apesătorulu rusi și ruțeni din Austro-Ungaria. Acestă faimă iute se amplifică, și ea ajunse pana la form'ă de *reclamațiune muscală în Viena* — pentru *Galitia* și *Bucovina*.

Frica și cutremuru cuprinse pre dñii stepanitori; din tôte părțile se fecera interpelatiuni guvernelor și organelor lor, și — multe, multe positive ascurări se recerura din partea dlui c. *Andrassy*, pana să se asiedie și linșcescă valurile spiritelor alarmate.

Întrebăm érași: suntemu sanatosi? — avemu consciința curată? — încredere în popor??!

Și deca — da, apoi de ce ne cuprinde frica și neodihna? — deca — nu; apoi — ce este caus'ă?

Nemulțumirea comuna. Reulu constituționalismu și réu'a administratiune.

Retacirea guvernulu și peccatele organelor sale. —

Și — acestui guvernulu, acestei clice de la putere — vréu să ne încorporede deăkistii nostri?!

Că — dora nu ni-a luat Ddieu mintea, nici nu ni-a sulsu inim'ă română din peptu. —

Afaceri transilvanice.

„*Nemere*” cea magiara din *Brasiovu*, pana întru atât'ă este de orbita de pasiunea ei deăkistă, și guvernamentală, în cătu însira despre noi cele mai eclatante mințuni, cu o frunte redicată, pre cum s'ar cuveni numai purului adevêru și celei mai depline convicțiuni.

Dice că, *Babesiu* în „*Albina*” fôrte s'a maniatu cându *Brasioveni* în 22 aprilu 1871 au serbatu faimôs'ă împacatiune; că i-a insultatu fora mila, numindu-i „*brta verde*,” — că de atunci, unu anu de dile, s'a luptatu în contra-le cu tóta murdar'ă, etc. etc.

Provocăm pre Redacțiunea de la „*Nemere*” pre onorea ei: séu să dovedescă această insinuațiune a sa cu citate vorbali din fôr'ă noastră, fie macar și din epistole private ale lui *Babesiu* în această privință, — séu să și retraga denunțarea neîntemeiată; — fiindu că de altmintearea vom fi îndreptățiți a trage consecințele naturale din portarea sa.

„*Passivisti*,” cum am fostu noi, întru acelu întielesu pre care destulu l'am motivatu, suntemu și astadi; cându însă ni se spune și arêta, că acea „*passivitate*” în multe locuri s'a făcutu famul'ă politicei impilatorice a guvernulu, — și încă une ori chiar prin istetimea speculativă a unor „*passivisti*,” — cându mai departe ni se pune în vedere posibilitatea de acțiune solidară generală a romanilor întru interesulu cauzei lor vitale; atunci noi, preocupati numai de scopu, pururi vom sprigini ceea ce ni se împare mai eficace și — proprie, unicu posibilu între împrejurari.

Deca lui *Babesiu* i-ar fi mai trebuit o probă și dovă cumca, a cuprinsu bine împregiurările și cumca combinațiunile lui corespundendo essigintelor timpului și interesulu nostru naționalu, apoi — *superarea*, nu — ci chiar indignarea și inversiunea ce ni-o manifesta „*Nemere*,” ar fi această probă și dovă.

În „*Gazeta Transilvaniei*,” condeiulu celu dibaciu și tuturor romanilor bine cunoscutu, continua a desfășură — din trecut și din presinte, argumentele ce ni recomandă „*passivitatea*,” adeca abținerea de la alegeri — și pentru viitoru.

Desfășurările culmina în urmatoriulu enunțiatu:

„*Fia opozițiunii convinsi, că deca cumva, celoru platiti séu subvenționați de guvernulu li-ar succede vre o data, a trage în partea loru pre romanii cătu au dreptulu de alegere, și a-i scôte din pozițiunea cea tare în care se afla ei astadi, de siguru că, nu i-ar conduce în stang'ă, ci — pe totu bine în drépt'ă.*”

Va să dica: *neîncedere absolută și în alegătorii romani, și în întieligint'ă națională séu influință ei a sup'ă poporulu!*

Cu astfelu de sentimentu în inimă, romanulu adevêratu — firesce nu-i remane, de cătu: a pune manele în sinu și a se încredere gratiei cerului! Numai — nu pricepem, de ce mai scriem prin gazetă, deca nu cumva pentru d'a respândi possimismulu nostru, și d'a aparé primii între ticalosi!

Ore amotirea, inert'ă, să fie o pusețiune tare pentru o națiune ce tinde la viața și dezvoltare?!

Ore aceea să fie o pusețiune tare, cându *Nasaudulu*, curatu romanu, tramite la Diet'ă din *Pesta* unu deputatu romanu alesu cu unu votu romanu, și pre altulu unguru, și înca advocatu din *Pesta*, alesu cu 18 voturi romane, cupmerate cu bani? — Cându romanii de prin scaunele sassesci, dispunctori de majoritate la alegeri, prin ale loru voturi tramite la Diet'ă din *Pesta* sassi guvernamentali? — Cându *Uniedora* și *Hatiegulu* cu majorități romane, prin concursulu voturilor romane tramite la *Pesta* unguri guvernamentali, contrari pronunțati ai cauzei noastre?!

Domne apera d'astfelu de passivitate și pusețiune tare! —

Dice eruditulu „*passivistu*” absolutu, că „*deca celoru platiti séu subvenționați de guvernulu li-ar succede a scôte pre romani din „passivitate,” de siguru că i-ar conduce — pre totu bine în drépt'ă.*”

Da, dle întielepte, asié este; această ni dovedescă passivitatea de la 1869; — însă, dora nu vor fi totu barbati nostri de influință — platiti și subvenționați de guvernulu! Deci — chiar cei neplatiti și nesubvenționați, cu DTA în frunte, să pasiésca la medilcu, și să împedecă conducerea romanilor în taber'ă guvernulu! Altfelu lumea va începe a crede că — fiindu mai comoda a vorbi de cătu a lucră, comoditatea este motivulu adevêratu alu politice d'ostre!

Destulu că, pre cum ni arêta și celu mai nou nru alu *Gazetei*, nrulu 27, dd. ce-i facu politic'ă, nu ne-au priceput de felu, ér malit'ă cu carea se sprimu despre noi, ne face să credem că — nici nu vor a ne pricepe; de se-curu, pentru că nu li vine la socotela.

Pricepa dloru în căi atâtă, că noi — nu ne-am stramutatu nici în scopu, nici în principia cătusi de pucinu, numai cătu noi ni facem pururia calculu și politic'ă cu factori essistinti reali, asta data cu atari, pre cari — nu noi i-am creatu; pricepa mai de parte că, proprie noi am fostu iniciatori *passivității*, pentru carea și astadi stăm: dar cându vedem că dñii *passivisti* — chiar și cei de la „*Gazeta*,” nu ne pricepu și că în întreaga *Transilvania* ea se arêta nepracticabilă în realitate și la practica numai în caricatură, — atunci năa mintea și inim'ă, ne preocupate de vanitate și sinamagie, ni impun a ne socoti de alte căi și medilce.

De altmintelea noi — cetiti bine „*Albina*” și ve veti convinge că ne-am declaratu *activisti* pana la mörte, numai acolo nu unde prin activitate să face servitiu contrarilor nostri naționali. Întru acestu între lesu am combatutu și vomu combate activitatea pururia; dar intu acestu întielesu întocmai și passivitatea. Și — éta minure! „*Telegr. Rom.*” vine a ni dá man'ă și a ni să îngagiă pentru lupta în acestu întielesu; „*Gazeta Tr.*” vine a ne combate și suspiciună și împedecă — în tocmăi casi antipodulu seu „*Nemere*.”

Acé este necesu batatoriu la ochi, domnilor, ér nu între noi și „*Patria*” și *Olteanu*, cari în această privință stau tocmăi langa dvostre, ér de noi de parte ca cerințu de pamentu!

Și — să nu pricepa ore de aci dñii de la „*Gazeta*,” că *Babesiu* a nimeritu chiar în centru, chiar unde este bub'ă și unde ea dore mai reu?!

Destulu că articulu lui *Babesiu* chiar asié a inversiunatu în *Buda* și pre „*Patria*” et „*Nemere*” casi pre politici de la „*Gazeta*.”

Dloru de la „*Gazeta*!” însemnatu ve bine: *politic'ă este sciință essigintelor*, și ca pururia trebue să corespundă essigintelor. Cea mai bună și adevêrata politică este aceea, carea contrarilor mai pucinu li vine la socotela. A dvostre astadi place contrarilor nostri — non plus ultra!

În fine încă un'ă cătu se pôte de sorioșă dloru de la „*Gazeta*” atâtu de activi — cu condeiulu — pentru passivitate.

Să ne lasăm de man'ă d'a totu insinua și suspiciună — și mistifică, care maniera cumca nu e îndreptătită, este destulu doveditu prin aceea, că numai ascunsi, în anonimatate, „*intufa*,” cutasăm s'o practisăm.

Dlu *Babesiu* și „*Albina*,” în cătu pentru *Transilvania*, nu s'a declaratu pentru activitate, ci a constatatu situațiunea și spiritulu ce se manifesta în *Transilvania*, și pe temeiulu acestora, a propusu unu modu de încercare de împacatiune între frații sfasiati. Pôte să fie gresitu; după cum noi credem că gresiescu frații de la „*Gazeta*” cari par' că nu vedu de arburi — padurea! Ei bine: *negati situațiunea* și noi vomu fi cei d'anteu cari ne vom senti pró fericiti, de veti poté să dovediti că ea este alta mai favorabilă.

Dar aște domani'ăloru că — nu *Babesiu* și *Albina* sunt cari se inspira de impresiuni și interese personale; aște domni'ăloru, că *Babesiu* a petrecutu patru dile în *Sibiu*, însă nici în curtea metropolitulu n'a calcatu, nici cu vre-unu domnu de la „*Telegrafulu*” n'a datu facia: informațiunile și-le-a luat parte mai mare chiar de la *passivisti*.

Și — ce li dicem noi pe temeiulu datelor noastre, fratiloru *Ardeleni*? *Nemicu* alt'ă de cătu: *dovediti dloru passivisti, că sunțeti passivisti adevêrati*, séu dovediti dvostre dloru *activisti*, ca sunțeti *activisti adevêrati*, adeca, întru adevêratulu întielesu și interesu alu lucrului, alu șecpului, alu scopulu comunu.

Activisti de la „*Telegrafulu*” dicu: *pre bucurosu; passivisti* de la „*Gazeta Transilvaniei*” dicu: „*nici de cătu.*”

Ei bine: unde este — adevêrul, loialitatea, sinceritatea și bun'ă credință?!

Interpelatiune

ca tra dd. ministri reg. ung. de interne și de justitia, factu de V. *Babesiu* în Casa reprezentativă a Dietei unguresci în 12 aprilu n. 1872, în privința abuzurilor de putere facia de popor.

On. Casa! — Am o interpelatiune de-a îndreptă ca tra onorab. d. ministru de interne, și respective ca tra celu de justitia. Numai con-

strinsu de imperioasă necesitate facu această interpelatiune, si scopul meu este, — precum dñii ministri insisi se potu convinge din espunerea mea, ca bunulu renume alu patriei sè nu devina periclitatu prin unele abasuri pre escesive; sè nu perdemu renumele unui statu de dreptu, statu civilisatu si bine administratu.

Nainte de acèst'a cu unu anu de dile, avendu odata ocaziune a vorbi cu fostulu d. ministru-presiedinte, si lamentandu pentru abasurile grozave ce se comitu prin dirigatori comitatensi contra poporului, — atunci d. ministru-presiedinte mi-a datu acelu respunsu, — — — — — me rogu de onorab. Casa, sè aiba paciintia a me ascultà, càci cu càtu veti fi mai cu atentiune, cu atàt'a si cu voiu fi mai scutitu si in curendu ve veti convinge cumca am cauza bine fundata pentru acèsta interpelatiune.

Presiedintele: Me rogu pentru tacere, càci altfelu voiu fi constrinsu a admonià pre domnii respectivi dopa nume.

Vinc. Babesiu: Atunci dñu ministru-presiedinte mi-a datu respunsulu acela, cà nu pòte sè face vre-o indreptare pana candu vor mai sustà comitatele cele vechi, numai sè asceptu organizarea nòveloru comitate, atunci tòte acele abasuri grozave la tòta intemplatea vor incetà. De presinte èta cà comitatele cele nòve s'au pusu in activitate, dreptu aceea pentru indepartarea reului nu mai sciu alta cale, de càtu ca cestiunea acèst'a sè o aduc de nou aici pe tapetu.

Diariestic'a romana necontenitu primece nisce plansori, in cari mai cu sèma poporulu romanu se vaiera amaru, enumerandu totu de o dat: si fapte despre abasurile, tiranisàrile, torturele si alte sicanie de totu felulu ce le comitu dirigatori comitatensi. Este pretutindenia asiè-dicendu regula, cà unde numai se afla vre unu jude sèu notariu comunalu, carele facia cu poporulu nostru se pòrta tiranesc, si abusandu de oficiulu seu, pre acelu juridictiune municipale la totu casulu lu sustienu cu ori-ce pretiu, chiaru si contra legei. Aici n'ajuta nici o plansòre; ori ce incercàri s'au facutu cu plansorile, reuiu a remasu ne vindecatu. In timpulu mai din urma asemenea lamentatiuni ni sosescu mai alesu din comitatulu Carasiului si alu Temisiului. Dati-mi voia sè vi enarediu o asemene fapta. — Inainte de tòte voiu amintì, cà acestu casu mai nainte mi s'a reportatu din comuna, adeca de la faci'a locului, — eu inse antaiu n'am voitu sè-i dau incredere, de ore ce credeamu de imposibilu ca intr'unu statutu constitutiunali sè se pòta intemplant' asiè ceva. A venit inse alu doilea reportu de la Temisiòra, scriendu unu martore oculariu. In fine mi-a sòsitu a treia scrisòre de la insusi individulu ce a fostu jertv'a abasului cestiunatu, si pe acèsta scrisòre originala am descriu acèsta interpelatiune a mea pe care voiu avè onòre a vi-o impartesi.

Casulu s'a intemplantu astfelu: In comuna Beregseu, cottulu Temisiului, ièrn'a trecuta mai multi tineri adulti au invetiàt a scrie si a cetì, si dintre acestia vro o càtiva, pentru ca sè arete publiculu romanu cumcà càtu de usioru se pòte invetià cetirea si scrierea, s'au pusu de ar scrisu unii articulasi, respective unele referade mai manunte in dñariulu „Albina“.

Anume unu omu tineru cu numele Georgei Vaianciu, a scrisu o corespundintia despre abasurile locali, pe care a si subscris'o cu propriulu seu nume. Nu multu dopa acèst'a au venit persecutori in comuna, cari la o simpla aretare facuta de judele comunalu, mergendu la casa n'amintitu omu tineru, numai decàtu l'a atacatu ca pre unu talliaru, l'a batutu si legatu in catusie de feru, — si l'a manatu 4 ore de parte, pana la pretura si trecendu-lu prin Temisiòra, totu mereu infruntandu-lu: „Ti t'rebuie novele, — t'rebuie, Albina;“ — acuma capeti novele!“

Ajurgendu la pretura, acolo fora sè fia fostu ascultatu, fù aruncatu intr'o inchisòre, unde 4 dile nu-i detersa de mancare si de beutu. In urmarea acestui modu de tratare omulu a inceputu sè sbiere pana candu a lesinat, atunci apoi l'au pusa in o trasura si l'au transportatu in ospitalu la Temesiòra, unde dopa o cura de mai multe dile reinsanetosiandu-se intru càtuvia, elu insusi a descriu faptulu acèst'a, candu totdeodata me asecura despre aceea, cumca nu scie nici o fapta rea ce i-s'ar potè imputa, afora de aceea, cà a scrisu in „Albina.“

Eu asiè credu, onor. Casa, cumca decà acèsta procedura ilegalà se va adevèri, de fùnasèma si dñii ministri vor recunòsce cà intr'a-

deveru a fostu unu mare abasuri si cà e spre rusinea constitutiunismulu.

Eu nu vrèu sè credu, si nici nu afirmu, cumca tòte ce mi s'au comunicatu pana la unu cuventu ar fi adevèrate, insa chiar pentru ca din trei parti in asemenea intielesu mi s'a comunicatu casulu, si de ore ce — precum am mai amintitu — omulu acèst'a intr'adinsu me ròga ca sè-lu mantuescu de mòrtea sigura, din aceste considerante me semtu deobligatu a indreptà catra amintitii dñi ministrii urmatòri'a interpelatiune:

1. Au dñii ministrii scire, respective primit'au domnialoru plansori in privint'a aceea, cumca in unele comitate, anume dopa datele mele in cottulu Carasiului si alu Temisiului, contra poporulu romanu, prin dirigatori comitatensi, dopa cum se vede condusi numai de-o ura natiunala si de partida, se urma o procedura atàtu de arbitrarà, atàtu de cruda si tirana, carea intr'unu statutu constitutiunali in tòte intemplant'are trebeu privita de unu scandalu publicu; asià apre esemplu, conformu insciintiarei directe ce am primitu in comuna Beregseu, din cottulu Temisiului, mai decurendu s'a intemplantu, cà inainte de acèst'a cu vre-o 10 dile unu economu tineru si fòrte de omenia, cu numele Georgei Vaianciu, precum se dice, din caus'a aceea, cà a scrisu in „Albina“ despre abasurile comise de artistea comunala, la simpl'a denunciere a judelei comunalu, prin persecutori comitatensi a fostu crancenu batutu, si fiindu pusu in fera, intre insultàri si torturàri a fostu escortatu 4 ore de parte, prin cetatea Temesiorei pana la locuint'a pretrei, acolo apoi fora vre-o investigatiune a fostu arestatu, si in decursu de 4 dile detienutu fora mancarè si beutura, pana candu bietulu a lesinat, candu apoi l'au transportatu in ospitalulu publicu din Temisiòra pentru cura?

2. Onor d. ministru de interne, si mai alesu onor. d. ministru alu justitiei — au aceea intentiune, ca sè dispuna in privint'a casulu acestuia o investigatiune severa, si ca cei ce se vor afià culpabili sè fia pedepsiti, si in finea luà mesurile necesarie pentru impedecarea unor asemenea escese? —

Catra acestea numai unu cuventu mai am sè adaugu. Acèsta procedura, onor. Casa, mai alesu de-atunci a inceputu sè devina in usu la noi, de candu domnii comitatensi au observatu, cà poporulu nostru este fòrte nemuliamitu cu pasirea si portarea dirigatorilor publici, si — incepe a deveni opositiunali, ceea ce e o aparitiune neindatinata la romani, fiindu poporulu romanu de fire fòrte blandu, fòrte pacinicu; — inse ce e multu — e multu! — Ceea ce sufura poporulu nostru de candu guvernulu actualu e la putere, aceea trece peste ori ce mesura! Dreptu aceea recomendu acèsta interpelatiune specialei atentiuni a dloru ministri.

Presiedintele: Se va comunicà respectiviloru dñi ministrii.

Pesta, 15 aprile 1872.

(Rectificare.) Domnule Redactoru! In nrulu 27 alu pretiutulu organu „Albina,“ intre „varietati,“ referintele dvòstre relatandu despre adunsrea ten. rom. din Buda-Pesta in caus'a paritàtii limbèi romane la infintian'da Universitate din Clusiu, scrie, cu privire la mine si la decursulu adunarii, urmatòriele cuvinte cu totulu neesacte: „Incepuend-se consultatiunea, unu june ardeleanu, spro mirarea tuturoru colegiloru sei, incepù a desfasiurà unu planu formidabile pentru politic'a Ardealului, si din desfasiuràrile sale deduse cà, din dreptulu de paritate a limbèi romane cu cea magiara la universitatea din Clusiu, magiarii ar potè trage consecintia cà romanii ar recunòsce „Uniunea.“ Si deci densulu se declarà contra prelectiuniloru in limb'a romana. Dar absolut'a maioritata a decisu a adresà una petitiune catra Dieta, etc. etc.“ — Dlu referinte alu „Albinei“ t'rebuie cà nu a fostu presinte la amintit'a adunare, si numai din necunoscint'a causei a facutu unu raportu atàtu de falsu, càci nu presupunu despre dinsulu atàt'a malitia, cà elu cu intentiune mi-a schimositu cuvintele in modulu celu mai neiertatu. Aceea, ce am vorbitu eu in adunarea amintita, nu a fostu nici mai multu, nici mai pucinu de càtu: Am spusu adunarii, cà ide'i'a, ca la infintian'da Universitate din Clusiu sè fia si limb'a romana propunetòria, din respectulu instructiuniloru nòstre t'rebuie sè o salute totu sufletulu romanu. Inse cu privire la procedur'a realisàrii aceste'i ide'i, am facutu atenta adunarea, cà junii transilvaneni, din caus'a cà cestiunea acèst'a involve in sine politica, sunt datori sè se abtiena. Si-am motivatu

asertiunea acèst'a prin aceea, cà petitiunea ce va fi facuta in caus'a acèst'a, trebeu sè fia asertivitate celorlu mai principali factori politici: dietei si ministeriulu magiariu; am asediatu apoi totu pondulu pe motivulu cà politic'a transilvaneniloru fiindu de o parte „pasivitate“ sèu abtentione absolutà de la diet'a Ungariei impusà loru si nerecunoscute de dñsui, èr de alta parte „activitate“ sèu recunòscere a aceste'i diete pentru a eluptà in ea càtu unu dreptu micumare pentru natiune, — deci junii transilvaneni din Pesta, din punctu de vedere romanescu si nu alu instructiunii, ar lucrà neconsultu si natiunali, decà prin unu pasiu facutu catra diet'a Ungariei, ar taià adencu in politica, ar aprobà sèu desaprobà una din aceste dòue tiente politice ale Romaniloru transilvaneni, si s'ar face astfelu mai politici de càtu capii be-trani ai acestoru dòue partide politice. Li am provocatu, sè se abtiena de atari pasi politici, pana atunci, pana candu cu o ocaziune dorita maioritata Romaniloru transilvaneni ar acceptà espresivu un'a din aceste dòue tiente politice, si astfelu ni-ar aretà si dà adevèrat'a directiva politica. Èr cu referire la cestiune, am voitu sè facu propunerea (am voitu numai, càci o parte a adunarii, crediendu cà eu facu politica si nevediu cà ea face, mi-a luat cuventulu) ca, tienendu comtu de politic'a statorita pana acum intre Romanii transilvaneni si ungureni, sè lasamu caus'a acèst'a numai juniloru romani din Ungaria, èr cei din Transilvania sè ne abtienemu. — *Junile Transilvanènu.*

Langa Temisiòra in 15 aprile 1872.

(*) *Miscariile electorali* au inceputu dejà in comitatulu nostru, si ar fi fòrte consultu, ca si romani d'aici ce se apuce de lucru, de locu acum, la inceputu, daca dorescu sè ajunga la atare scopu, si sè nu fia totdeun'a cei din urma, pre cum li cam este datin'a.

Pre diu'a de 22 aprile s'a conchiamatu o congregatiune comitatensu straordinaria, in carea se va alege comitetulu centralu carele va avè sè conduca alegerile din tòte cercurile electorali, elu va esmitte comisiunile conscrietòrie, va superà reclamatuniile etc. etc. prin urmare elu va si pune basea alegeriloru de noiu deputati dietali.

Facia de acèsta congregatiune deci nu pòte fi nime nepasatoriu, cu atàtu mai pucinu romanu din acestu comitatu, càci de la comitetulu centralu aterna sòrtea si rezultatulu alegeriloru. Romanii ar t'rebui sè nusiueca ca in comitetulu centralu sè fia càtu se pòte de bine reprezentati, si sè straduiesca improuna cu partid'a opositiunala, ca sè se alèga resp. compuna unu comitetu centralu, carele in privint'a alegeriloru va face altfelu de dispuetioni, nu cum erau ale comitetulu trecutulu nisce dispuetioni mastere si uoidietòrie de popopru si de drepturile alegatoriloru.

Asià de esemplu scim'u de la fostulu comitetu cumca acèst'a a dispusut ca alegatorii sè mèrga la comisiunile conscrietòrie sè se conscria de alegatori, de unde a urmatu cà d. e. Remetea, Mosnitia, Chisioda au t'rebitu sè mèrga la Becichereculu micu, Presci'a, Bristu, Uliucu, Unipu, la Ciacova, Lipova, la Guttenbrunu etc. etc. ca sè se inscria; alegatorii erau constrinsi a caletori dile intregi, adesea pedes-tre, prin diferite tempestati, in timpulu celu mai de lipsa pentru lucrulu campulu, — de unde cea mai mare parte nu s'a dusu, nu s'a inscriu, si neci a potutu votà, neci alege!!!

Pana candu din contra, daca s'ar alege alta comitetu centralu, ar potè face alte dispuetioni, si cele mai usiore, mai dreptu si mai loiali in privint'a acèst'a, pre cum de esemplu! ca comisiunile conscrietòrie sè mèrga din comuna in comuna si sè ouseria alegatorii, càci este mai lesne si si mai naturalu, ca o comisiune compusa din putieni! — 3 pana 4 — membri sè umble pe la diecimele de comuni si mille de alegatori, de càtu ca acestia se emigreze, pe cum disei mai susu — intru impregiuràrile cele mai grele, la 3—4 domni de comisiune.

Asemenea s'a intemplantu si s'ar potè intemplant' si cu defigerea locuriloru de alegere.

Pre cum sum din fonte siguru informatu, s'a conchiamatu din partea unor alegatori, fora diferentia de partita ori de natiunalitate, pe 21 ale cur. la 5 ore d. m. — adeca in preser'a congregatiunei gen. — in Temisiòra la otelulu „Trompeter“ o conferintia particulara, unde se vor tienè consultari in acèsta privintia pre cum si in privint'a persòneloru ce vor sè fia alese in comitetulu centralu. La acèsta conferintia sunt invitati toti alegatorii din comitatu, fora deosebire de natiunalitate, — nu nu-

mai reprezentantii comitatensi, fiindu cà caus'a interesèdia pe toti alegatorii din comitatu.

Eu credu cà ar fi de mare folosu romaniloru, daca s'ar potè realisà alegerea comitetulu centralu, de astfelu de natura.

Si pòte cà n'ar stricà, dacu in acèsta cestiune s'ar unì si pactà cu partid'a opositiunala.

La tòta intemplant'are insa ar fi de doritu ca — pre cum disei la inceputu — sè ne apucàm de lucru indata la inceputu, càci dacu intardiàm ni va fi mai greu, ba imposibilu, a reesi pre cum am dori la alegerile venitòrte.

Sè ni aducemu aminte, ca in Remetea, Janova, Jezvini etc. in comune cu 2000—3000 de suflete se afla numai càtu 4, 5—9 dicu nòue alegatori, si acèst'a numai pentru cà n'au potutu ori n'au voitu dòra se mèrga la Becicherecu ca sè se inscrie.

Baia-de-Crisiu, cott. Zarandu, 11 aprile 1872.

(Restauratiunea Comitatus Zarandu.)

Alegerea oficialiloru de Comitatu la noi s'a efeptuitu ieri. Inca in 8 aprile s'a fostu respanditu faim'a cà Franciscu Ribitzey si Ludovicu Kirinyi, cei doi membri ai comisiunei candidatòrie, denumiti de supremulu comite si-ar fi datu demisiunea — din acelu motivu, cà de vice-comite numai Jos. Hodosiu, si de proto-notariu numai Borlea s'a insinuatu, si asià nepotendu remanè comitatulu fora vice-comite si protonotariu, si nevoidu nisce altulu a primi aceste dòue posturi, vor fi constrinsi a candidà pe susu numitii in posturile la cari s'au insinuatu, cu atàtu mai vertosu, càci amblandu in tòte laturile si imbiandu pe mai multi sè se insine pentru ca Hodosiu si Borlea sè pòta fi eschisi din candidatiune, — tòta ustenel'a li-a fostu in daru, de ora-ce sufletu de omu nu li-a ascultatu rogarea si pot'a pré ferbinte! — si asià susu numitii membri ai comisiunei candidatorie in desperatiunea loru ar fi demisiunatu.

Acèsta fama in 9 aprile s'a si adevèritu càci presentandu-se membrii comisiunei candidatòrie alesi de comitetu in 9 aprile la 10 ore la comitele supremu pentru a incepe lucrarea acèst'a, inainte de consultare li fece cunoscutu cà Fr. Ribitzey si L. Kirinyi si-au datu demisiunea, cà apoi in loculu acelora a denumitu pe Adalb. Brody si J. Pataky, ambii magiari virilisti. S'a inceputu deci consultarea si s'a continuatu tòta diu'a s'a mai bine dicendu s'a inceputu si continuatu o polemia infocata intre membrii cei alesi, si cei denumiti ai comisiunei intre sine si cu comitele presiedinte. S'a facutu sèra, dar intielegere nu s'a medlocitu, fiindu cà comitele supremu si membrii denumiti de densulu la mai multe posturi odata cu capulu nu voiau a a candidà nici unu romanu, de si mai multi pe deplinu calificati s'au fostu insinuatu; — consultarea si respective polem'a deci in 10 aprile adeca in diu'a de restauratiune s'a inceputu de nou la 9 ore si de abia a ajunsu rezultatulu pe la 11 ore, candu apoi s'a inceputu alegerea oficialiloru. — La postulu de vice comite, protonotariu, fiscalu, contabilu, perceptore, geometru, fisicu, sub-medici veterinari si pretorele din Bradu nu s'a fostu insinuatu decàtu numai chiar càtu unu individuu, care apoi se intielege ca s'a si alesu prin aclamatiune; altcum afora de pretorele din Halmagiu si Baia-de-Crisiu, totu corpulu oficialiloru s'a alesu prin aclamatiune. —

Pe langa tòte cà cei trei membri ai comisiunei candidatorie alesi de comitetu ca adevèrati romani s'au luptatu romanesc si pe langa tòte cà dreptatea a fostu pe langa densii, facia cu cei 3 membri magiari, denumiti de comitele si cu comitele ca presiedinte, in un'a n'au potutu invinge adeca de si la postulu de pretore in Baia de Crisiu s'au insinuatu mai multi romani absoluti juristi si pe deplinu calificati si provediuti cu diploma de advocatu, cei 3 membri magiari, denumiti de comitele supremu n'a candidatatu nici pe unu romanu si comitele ca presiedinte alaturandu-li-se la postulu de pretore in Baia-de-crisiu s'a candidatatu numai 3 magiari, si asia nòle vele comitetulu a fostu constrinsu a alege dintre acestia.

S'au alesu deci 12 romani si a nume:

Ios. Hodosiu, vice-comite, Sig. Borlea, protonotariu; — George Secula, fiscalu; — Ant. Cutaanu, ratiotiniatu; — Joane Vlasi, vice-notariu; — Joane Semionasiu, asesoru orfanulu; — Dem. Popu, asesoru orfanulu; — Const. Tallosiu, tutore publicu; — Lad. Popu pretore in Bradu; Gratianu Popu, pretore in Halmagiu; Nicol. Hentiu, inspectore de poduri; — Joane Rusu, submedicu; — èr din

celoalte naționalități 7, și a nume: Dr. *Reichenberger Zsigmond*, fisicu, (israelitu); — *Ant. Pietsch*, perceptor, (germanu); — *Carol Haininger*, gsometru, (germanu); — *Adalb. Veres*, pretore in Baia de Crisiu, (magiaru); — *Stef. Lengyel*, sub-medieu, (magiaru); — *Adalbert Zucky*, sub-medieu, (germanu); — *Alex. Karacsonyi*, veterinaru, (magiaru); —

Êta dar corpulu oficialilor alesi intr'unu comitatu puru romanu, si in care majoritatea nu numai absoluta, ci multu prevalenta a comitetului este romana, a alesi 12 oficiali romani si 7 din alte naționalități; — fratii magiari ar potè invetià egalitate si fratieate chiar din Zarandeni, pe cari de atâtea ori i-au negritu prin foi si prin denuntieri pe la guvern. —

Cu ocaziunea organizarii justitiei, candu mai multi romani ca deregatori de justitia de si au servitu 8—10 ani in acestu comitatu si sunt si advocati, scotindu-se din posturi si pupendu-se in loculu loru omeni straini fora calificatiune, a trebuitu sè parasésca comitetulu si s'au asiediatu prin alte comitate ca advocati, si asia inteligentiã si deosebi juristii romaniloru spre daun'a comitetului a scadiutu, acum asideria dlu *Teodoru Popu*, fostu pretore de atãtia ani in Baia de Crisiu si advocatu, dupa-ce comisiunea candidatoria nici de cum nu l'a candidatatu la postulu de pretore in Baia de Crisiu, ci numai la celu din Halmagiu, densulu in comitetu a abdisu de candidatura si s'a rugatu a fi stersu dintre candidati, si asia remanendu fora oficiu, precum sunt informatu, asideria voiesce a se departã din comitatu si a deschide cancelaria advocatiale in *Lipova*. *)

Prin departarea dlu *Teodoru Popu*, comitetulu si poporul romanu de aici èr perde unu oficialu si barbatu calificatu, justu, diligente si inca unu romanu adeveratu, care in tôte luptele nôstre naționale i-a fostu unu radimu valorosu! Inca o aparitiune caracteristica a sistemii sub care gememu; totu meru ne dieciuisse.

I L I E.

Aldesci, cott. Aradu, 26 martiu 1872.

(*Rectificari si desluciri*.) Careva „*peregrinu*,” ajungendu pe dinaintea birtului din Gurahontiu, si-a pusu de eugtu sè dovedésca, ce potere are birtulu, reap. spiritosele din elu asupr'a vederei omului, elu prin corespondentiã sa din nrulu 7 alu acestui pretiuitu diariu a si datu proba despre aceea cã, celu ce ambla pe din antea birtului tôte le vede indoitu. Sustienu acést'a din aelu motivu, cã dlu „*peregrinu*,” vorbindu despre o parochia Gurahontului, afirma cã acolo ar fi d'ouë parochii, ce inse nu este adeveratu; deci laudele aruncate asupra pretului alu doile din Gurahontiu, nu este cine sè le primésca. — Ce se atinge de oftarea poporului din caus'a repausarei unicului preotu din Gurahontiu, observu numai atãta, cã in poporul nostru atãta este pietatea catra cei morti, in câtu si dupa celu mai mare dusimanu alu seu oftãdia din inima unu „*Dumnediu sè-lu ierte!*”

Cele ce „*unu peregrinu*” le spune despre unele intentiuni de ale mele, in privintiã implinirii parochiei vacante, potu incredentiã cã sunt fantasmagorii si nimicu alt'a. Credinciosii nostri din Gurahontiu inca in anulu trecut, sub nrulu 1255 a cerutu de la v. Consistoriu Diecesanu reducerea parochielor, si impreunarea celei din Gurahontiu cu cea din comun'a vecina *Hontisioru*. Astfelu subsemnatulu n'am sè facu nemicu in privintiã implinirii parochiei din Gurahontiu, si cu atãtu mai pucinu potu sè-mi ducu acolo veri-unu capelanu dupa placulu meu. Altcum dlu „*peregrinu*” ar trebui sè scia, cã nici unu protopopu nu potè ocupã vr'o parochia de capulu seu, si de ôre ce Gurahontiu n'a fostu parochia protopresviterala, urmeza de sine, cã eu nici n'o potu ocupã. Ce se atinge de celoalte trei parochii, pro cari — eu le administru, cei-ce cunoscu aceste partii, vor scî, câtu de slabe sunt acelea; cea din *Buteni* buna ôra abia aduce unu venitu stolaru de 80 fl. v. a. la anu, din care daru cu greu ar potè trai cineva. Conferirea acestor parochii pentru protopopu s'a intemplat prin consistoriu, deci mie ca unui succesor, nemica nu-mi se potè imputã, cu atãtu mai pucinu, candu si pe camp'ia cea manôsã, inca sunt parochii mari câtu tôte trei ale mele.

Deci ve rogu se binevoiti a dã locu acestei rectificarii basate pe fapte si date autentice, era dlu „*peregrinu*” a recomendu ca pe venitoriu sè aiba bunatate a-se informã mai bine despre causele, de cari se interesã, si a nume ar fi bine sè fia cu privire la Statutul organicu, in intielesulu caruã nimene nu potè dispune de parochie vacante dupa placulu seu.

Andreu Machi m. p. protopresviterulu Buteniloru.

*) Dieu, bine face. Este lipsa mare la *Lipova*, dar este lipsa mare si la *Becicãreculu-mare* in *Torontalu* etc.

Convocare.

De ôre-ce comitetulu comitatense alu Aradului este convocatu pe 22/10 aprilie a. c. — de ôre ce in siedintiã comitetului acestuia nu numai obiectele ordinare, ci extraordinariminte si compunerea comisiunei centrale a comitatului pentru afacerile la alegerea ablegatiloru dietali pentru diet'a viitoria a tirei — se vor pune la ordinea dilei; — èr de alta parte dupa intielesulu statutului Reuniunei nôstre politice-nationale a tuturor romaniloru din comitatulu Aradului in totu anulu regulatu primaver'a trebuie sè se conchiame adunarea generala a reuniunei nôstre polit. nationale: — grabescu prin acést'a a convocã adunarea generala a reuniunei nôstre pol. nationale, si a defige spre acestu scopu terminulu siedintiei in localitatea indatinata pe diu'a premergetoria a congregatiunei comitatense adeca: pe 21/9 aprilie a. c. la 4 ôre dupa amèdiadi. —

Obiectele de tractare vor fi:

1. Raportulu presidiului despre activitatea comitetului centralu si a subcomitetelor in decursulu anului trecut. —

2. Alegerea presedintiloru si a notariloru ai reuniunei si resp. a comitetului centralu. —

3. Dispusetiuni necesarie facia cu alegerile ablegatiloru dietali in comitatu, — cari ni stau in nainte.

4. Obiecte de tractare in comitetulu comitatense referitorie la interesele nôstre nationale din comitatu. —

Pe candu mi aflu detorint'a a aduce acést'a convocare la cunoscentiã publica, — nu potu intrelasã a nu atrage atentiunea onoratoriloru membri ai reuniunei nôstre pol. nationale spre momentositatea siedintiei acesteia, si totu odata a nu face apelu la cunoscutulu si neobositulu dielu nationale alu dloru membri ai reuniunei ca cu privire la causele de tractare cari sunt atãtu de importante si cari cuprindu in sine interese vitale a romaniloru din comitatulu Aradului si a nume: *alegera presedintiloru*, — si *dispusetiunile pentru alegerile ablegatiloru dietali* — sè se adune in numeru câtu mai universalu, si sè sacrifice timpulu recerutu la participare in siedintiã convocata. —

In fine provocu pe dnu presedinti si membri ai subcomitetelor reuniunei, ca si din partea loru sè medilocésca inscintiarea membriloru reuniunei si deosebi membriloru comitetului comitatense despre momentositatea cauzelor amintite, si sè nisuesca a indemna pe toti la infaciare si participare.

Pesta in 13/1 aprilie 1872.

Demetriu Bonciu, vice-presedinte alu reuniunei pol. nat. din comitatulu Aradului.

Varietati.

= (*Advocatura in Alba-Julia*.) Dlu *Joane Cosieriu*, advocatu in drepturile comune si in cambi, dupa unu serviciu de 9 ani ca judecatoriu la tribunalulu din *Baia-de-Crisiu*, in care timpu prin diligentiã sa isi eluptã de mai multe ori cea mai deplina recunoscere — nu numai din partea publicului, ci si din a stepanirei unguresci, totu de o data cãsigandu si cea mai estinsa si temeinica praca in tôte ramurile juridice, — acum de curendu deschise *Cancelaria advocatiale* in *Alba-Julia*, strad'a *Vintiului* nrulu 25. Recomendãmu deci acést'a cancelaria publicului nostru de prin prejuru si tuturor particulariloru cari au trebuintia de sfatu si de ajutoriu in ori-ce cause de procesu, precum preste totu in cestiuni judeciari, finantiari si politice-administratiuni. —

= (*Inscintiare*.) In cancelariã notariale comunala din *Kiszetó*, cottulu *Temesianu*, potè aflã locu in data de adiunctu unu tineru deprinsu in afacerile notariale, conditionile vor urmã pe calea corespondintiei private. *Kiszetó*, in 15 aprilie 1872. *Dionisiu Cadariu*, not. comunalu.

= (*Cursulu de practica gradinaritului si de economiã casei*) este titulu opsiurului ce l'am lucratu si edatu de curendu si se afla de vendiare la autorele si editorele subscrisu. Pretiulu face 80 cr., cu tramitarea pre posta 86 cr.; era pentru Romania 3-lei noi. De la 10 esempl. se dã unulu rabatu. Cuprinsulu: *Gradinar'ia*, cultur'a legumelor peste totu si in specialu. — Pestrarea legumelor. Prasirea, cres-

ceera si oltorea pomiloru mari si mici. — Cultur'a pomiloru in stare roditoria; bólele pomiloru si vindecarea lor. — Conservarea pomiloru. *Economiã casei*: Uscatulu si muratulu legumelor. — Uscatulu pomiloru. — Uscatoriã. Intrebuintiarea pomiloru in legume. — Facerea nectorului, a udrului si a vinarsului de pome. — Saratulu, afumatulu si conservarea carnei, slaninei, pescelui si a limbelor. — Prepararea siuncelor. — Facerea cartabosiloru si a carnatiloru. — Ceva din bucatoria. Pestrarea pomiloru. Facerea panii. Ceva din lactaria. Facerea sapanului. Spalatulu rufelor. — Scóterea petelor. — Sterpirea moliloru si a altoru animale stricatióse etc.

Opusiorulu este inezstratu si cu 60 de ilustratiuni, compusu intr'unu stilu câtu se potè de popularu si usieru, in câtu tenerimea cu ajutoriulu invetiatiurului sè potè orientã fora multa greutate. Pe de alta parte sum convinsu, ca ar aduce si mai grabnicu ajutoriu propunendu-se poporului de catra invetiatiurii séu preotii nostri in dile de serbatori si dominece. Inse ca ustenele sè nu fia in zadar, e neaperatu de lipsa, a se infintiã la fic-care scóla cãte o economiã de modelu, care se o lucre invetiatiurulu in regia propria cultivandu totu felulu de plante, de la cari se potè asteptã folosulu celu mai mare. Astfelu poporul convingendu-se, cã invetiatiurulu intr'adeveru scóte venitu bunisioru, se va silí negresitu, a-lu imitã. Numai o economiã ratiunala ne mai potè mantui de nadusirea si ruina, ce ne amenintia. A fi cãtropicu pre terenulu economicu, nu va se dica neci mai multu neci mai putienu, de câtu a disparé de pe faciã pamentulu.

Mi se va obiectã, cã — cum sè-si formidie invetiatiurii nostri o economiã de modelu, care consta din mai multe ramuri si nu numai din gradinaritu? La acést'a respundu: Nu va trece anulu 1873 si publiculu romanu va potè dispune in legatura cu cursulu de gradinaritu etc. de unu opu completu despre economiã rurala, (cuprindendu si cultur'a violoru, a vermiloru de metasa, precum si stuparitul (tractatu conformu nóveloru principia ale sciintiei si esperintiei. *) — *George Vintila* profesoare supl. la scólele reale si comerciale rom. din *Brasiovu*.

Nru. 320/1872.

Cerculariu episcopescu catra toti protopresbiterii din dieces'a de Ddiu scutita a Caransebestului.

Pré onorate Dle Protopresbiteri! Conformu dispusetiuniloru §§-loru 89 si 90 ai statutului organicu bisericescu, convocu prin acést'a sinodulu anualu alu eparchiei *Caransebestului* la resiedintiã mea episcopésca in *Caransebestiu* pe domineca *Tomei*, adeca pe 23 aprilie calind. vechiu a. c.

Ceea-ce pré onoratu domniã ta vei avé a aduce la cunoscentia atãtu clerului si poporului creditosu prin publicare in biserica, câtu si domniloru deputati eparchiali, preoti si mireni, alesi in tractulu pré on. domniei *Tale*, poftindu pe acesti din urma a se infaciã de timpuriu la sinodu, pregatiti de a romané cãte-va dile la tractãrile aceluasi. Pre langa care impartasindu-Ti binecuventarea mea archipastorésca sum

Alu pré onoratu domniei *Tale*
Caransebestiu in 29 martiu 1872,
de totu binele voitioru
Joanu Popasu m. p.
Episcopu.

Concursu.

Pentru postulu de docinte in comun'a *Hodisiu*, cottulu Aradului, inspectoratulu *Buteniloru*, prin acést'a se deschide concursu pana la 30 aprilie a. c. st. vechiu candu va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: in bani 120 fl. v. a. la anu, 10 cubule bucate, si a nume 5 de grãu si 5 cucurudiu, 8 orgii de lemne de focu, cortelu liberu cu gréda, 1/2 sesiune pamentu estravilanu si tacele de la inmortentari.

Conditionile sunt: recurentele sè fia absolvatu 4 scoli capitale si preparandiã, sè aiba séu sè se deoblige a depune esamenulu de calificatiune, sè aiba documinte despre ocupatiunea sa de pana acú, sè aiba desteritate in cantãrile bisericesci si nationale.

Recursele vor avé a le tramite la comitetulu parochialu séu la subscrisulu.

Buteni, 31/3 1872 v.
Aless. Pecicanu m. p.
inspectore scolaru.

*) Sunt rogate tôte diariile nationale cis-si transcarpatine a reproduce intre varietati acestu anuiciu, macar si numai in estrasu. Aut.

Ripide si Cruci.

Subscrisulu am onóre a incunoscentiã pre oo. comitete parochiale si respective pre multu zelós'a preotime, cã pentru infrumetsiarea santelor bisericii li potu servi cu ripide si cruci — garniture intregi séu si mai pucine — cari in privintiã elegantiei, sculpturei, auritureri si picturei — numai lasa nimicu de doritu. Pretiulu este moderatu si servitiulu promptu. Doritorii me potu receré personalminte ori prin epistola.

Lipova in 20 martiu 1872.

Davidu P. Simonu m. p.
comerciantu.

Concursu.

La statiunea invetiatiurésca vacante din comun'a *Petirsi*, protopop. *Lipova*, comitatulu *Timisiu*, se deschide concursu pana la 18 apr. a. c. st. vechiu.

Emolumintele sunt:

a) bani gata 63 fl.; b) 4 jugore livada; c) 1200 □° gradina; d) 16 meti de grãu; e) 16 meti de cucurudiu; f) 80 lb. de clisa; g) 50 lb. sare; h) 15 lb. luminãri; i) 12 orgii de lemne, din cari se incaldiesce si scól'a, si — cuartiru liberu.

Concurentii au de a-si adresã recursele, provediute cu timbru si cu testimonia de calificatiune, catra inspectoratulu cercualu de scóla — la dlu *Demetriu Jucu* ni *Zabaltiu*, post'a ultima *Berzova*.

Petirsi in 29 martiu 1872.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu

Demetriu Jucu,

1—3 inspectore cerc. de scóle.

Concursu

Se deschide pentru implinirea vecantei parochii romane gr. or. in *Èr-Franciã*, cott. *Biharului*, protopresbiteratulu *Lucei*.

Terminulu este pana la 18 aprilie st. v.

Dotatiunea este: de la 60 de case cãte una mesura de grãu si diumetate de cucurudiu; 8 lantie de pamentu ce poporul le manipuleza in cursu de 4 ani; 4 stangeni de lemne, casa séu cortelu liberu cu gradina de 3 mesure si stolele indatinate.

Suplicele, cu documentale recerute, vor fi a se tramite catra subscrisulu de a dreptulu.

In contielegere si dupa decisulu comitetului parochiale

George Besanu m. p.

paroch. in *Serbi* si adm. protopopescu.

3—3 Nru. 57 — 1872 C.

„Albina“

Institutulu de creditu si economiã.

In sensulu §-lui 5 din statute, foile oficióse ale institutului pentru tôte publicãrile sale sunt:

a) diurnalulu „*Albina*” din *Pesta*, si b) diurnalulu „*Gazeta Transilvaniei*” din *Brasiovu*.

Ce prin acést'a se aduce la cunoscentia publica.

Sibiu, 29 martiu 1872.

Consiliulu de administratiune.

Nru. 61—1872.

Institutulu de creditu si de economiã

„Albina“

din *Sibiu*, Strad'a *Macelariloru*, nr. 18, si va incepe operatiunile sale in sensulu §-lui 16 din statute, cu diu'a de 10 aprilie 1872, de ocamdata numai in ramii urmatori:

1. Infintiarea reuniuniloru de creditu pentru participantii;
2. dare de imprumute simple la participanti;
3. primirea de deposite in bani spre fructificare;
4. dare de anticipatiuni pe obiecte de valóre;
5. operatiuni de escomptu;
6. negótia de comisiune;
7. operatiuni de schimbu si afaceri de banca, cu eschiderea ver-cãrui creditu bianco.

Sibiu, 29 martiu 1872.

Consiliulu de administratiune alu institutului de creditu si de economiã „ALBINA.”